

Mál nr. 418/2020**M og
V vegna málskostnaðarliðar fjölskyldutryggingar.****Ágreiningur um greiðsluskvöldu láns. Gildissvið váttryggingarskilmála.****Gögn.**

Málskot dags. 14. desember 2020 ásamt fylgigögnum.

Bréf V til nefndarinnar, dags. 28. desember 2020.

Tölvupóstur f.h. M, dags. 30. desember 2020.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að M hafi, ásamt systkinum sínum o.fl., verið stefnt til greiðslu eftirstöðva skuldabréfs í eigu Lánasjóðs íslenskra námsmanna. Um er að ræða skuldabréf frá árinu 2020 þar sem tiltekinn einstaklingur gekkst í sjálfskuldarábyrgð. Ábyrgðarmaðurinn lést árið 2004 og eru stefndu systurbörn hennar og stóðu ásamt öðrum lögerfingjum að einkaskiptum á dánarbúi ábyrgðarmannsins.

M telja að ágreiningur þeirra við Lánasjóð íslenskra námsmanna varði ekki ábyrgð sem þau gengust í þó einkaskipti hafi átt sér stað á dánarbúi ábyrgðarmanns skuldabréfsins. M telja ákvæði laga um skipti á dánarbúum ekki hamla váttryggingarvernd og benda á að einn hinna stefndu hafi fengið samþykkt váttryggingarvernd vegna sams konar ágreinings hjá öðru váttryggingarfélagi.

V telur að gildissvið undanþáguákvæðis 31. gr. (eftir atvikum 38. gr.) váttryggingarskilmála, nánar tiltekið c. og d. liður eigi við um aðstæður M. Þar kemur fram að réttaraðstoðartrygging (málskostnaðarliður) taki ekki til ágreinings, máls eða málsveiðni sem varðar ábyrgð sem váttryggður hefur gengið í, eða sam varðar fjárhagslegar ráðstafanir sem eru óvenjulegar eða óvenju umfangsmiklar fyrir einstakling eða sem stafa af því að einstaklingur gengur í ábyrgð fyrir annan. V vísar til þess að M hafi gengist í ábyrgð fyrir öllum skuldum, þ.á.m. ábyrgðarskuldbindingum, þegar þau hafi samþykkt einkaskipti á dánarbúi ábyrgðarmanns með vísan til 97. gr. laga nr. 20/1991 um skipti á dánarbúum.

Álit

Í þessu máli er ljóst að réttarlegur ágreiningur er um hvort erfingjar ábyrgðarmanns sem lést árið 2004 beri ábyrgð á greiðslur skuldabréfs. Í 97. gr. laga um skipti á dánarbúum nr. 20/1991 kemur fram „Eftir að einkaskiptum er lokið bera erfingjar einn fyrir alla og allir fyrir einn ábyrgð á skuldbindingum búsins án tillits til þess hvort þeim var kunnugt um þær áður en skiptum var lokið.“

Gildissvið undanþáguákvæða í váttryggingarskilmálum V, nánar til tekið c. og d. lið í 31. og 38. gr. váttryggingarskilmála, er það sem ágreiningur M við V snýr að. Í þessum ákvæðum kemur fram að sá ágreiningur sem váttryggður kann að eiga í vegna ábyrgð sem hann hefur gengið í eða sem varðar óvenjulegar eða óvenju umfangsmiklar fjárhagslegar ráðstafanir eða þær sem stafa af því að einstaklingur gengur í ábyrgð fyrir annan, eru undanskilinn gildissviði váttryggingarinnar. Þegar litið er til þessa orðalags váttryggingarskilmála V telst ekki koma fram með skýrum hætti að með orðalaginu „...ábyrgð sem váttryggður hefur gengið í...“ sé átt við annað en það þegar váttryggður sjálfur gerir sérstakar ráðstafanir til að gangast undir ábyrgð, t.d. með sjálfskuldarábyrgð. Það er ljóst að M gengust ekki undir slíka ábyrgð þó lagaákvæði í lögum um skipti á dánarbúum geti mögulega veitt kröfuhöfum rétt gagnvart erfingjum dánarbúa sem skipt eru með einkaskiptum. Ákvæðið sjálft gerir ekki ráð fyrir því að erfingjar í þeirri stöðu gangist sérstaklega í ábyrgð heldur gerir lagaákvæðið ráð fyrir því að skuldbindingar dánarbúsins séu á ábyrgð erfingja. Þeim aðstæðum verður ekki jafnað við orðalagið að „...gangast í ábyrgð...“ og getur V því ekki beitt áðurnefndum c.lið í undanþáguákvæðum váttryggingarskilmálanna.

Ekki verður heldur séð af gögnum málsins að V hafi sýnt fram á að aðstæður séu þannig að þær samsvari þeim sem koma fram í d.lið sömu undanþáguákvæða um að fjárhagslegar ráðstafanir M hafi verið óvenjulegar eða óvenju umfangsmiklar fyrir einstakling. Ekki liggur nokkuð fyrir um fjárhæðir eða stöðu M hvað þær varðar. Orðalag d.liðar verður heldur ekki skilið með þeim hætti að síðasti

málsliður umrædds d.liðar nái til þess ágreinings sem M eiga í við Lánaþjóðinn. Hér er um að ræða staðlaða váttryggingarskilmála sem V hefur einhliða samið og verður orðalag undanþáguákvæða ekki túlkað með þeim hætti að vafi um merkingu orðalags sé metinn V í hag. Getur V því heldur ekki borið við d.lið undanþáguákvæðis váttryggingarskilmála. Með hliðsjón af því verður fallist á að greiðsluskylda V hafi stofnast gagnvart M úr málskostnaðarlið (réttaraðstoðartryggingu) fjölskyldutryggingar hjá V.

Niðurstaða.

M eiga rétt á bótum úr málskostnaðarlið (réttaraðstoðartryggingu) fjölskyldutryggingar sinnar hjá V

Reykjavík, 19. janúar 2021.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson lögm.

Hildigunnur Hafsteinsdóttir lögfr.